

26.03.2014r.

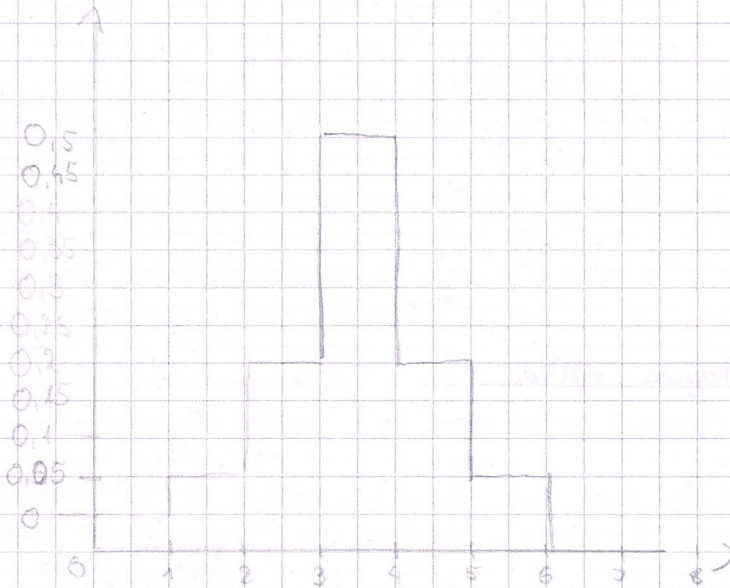
MIARY ASYMETRII

* Rozkład symetryczny - histogram

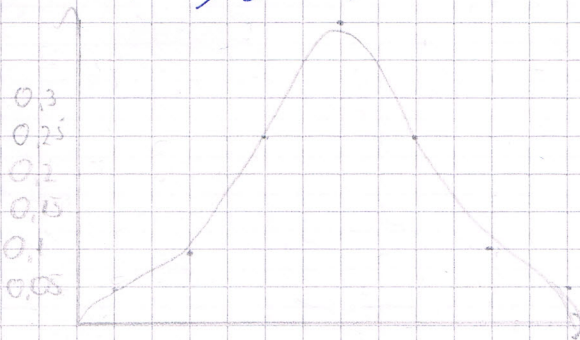
Cecha ma rozkład symetryczny, jeżeli:

$$\bar{x} = Me = Mo$$

Histogram cechy ciągłej symetrycznej

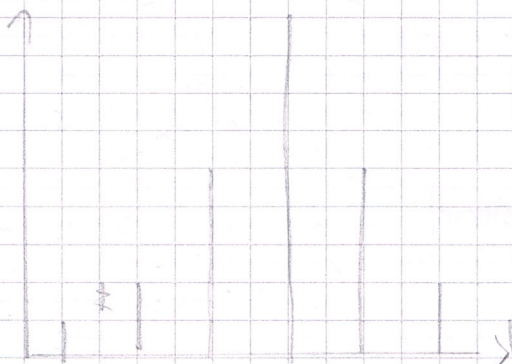

* Rozkład symetryczny - krzywa rozkładu

* Rozkład symetryczny - czystość

Cecha dyskretna

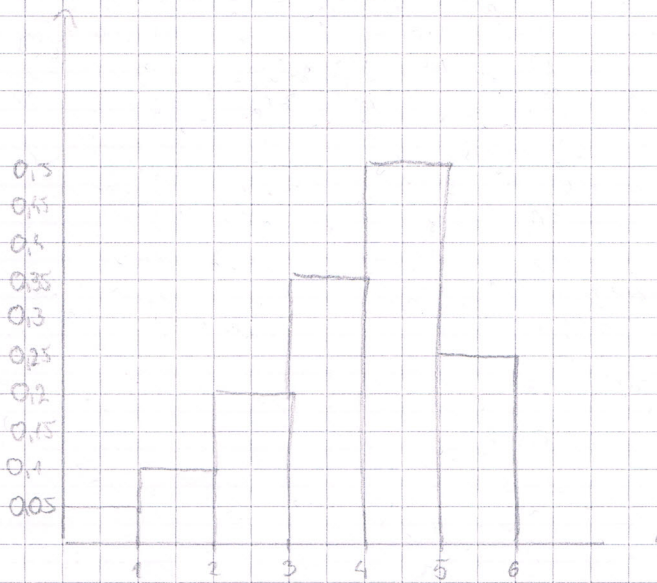

* Rozkład asymetryczny lewostronnie - histogram

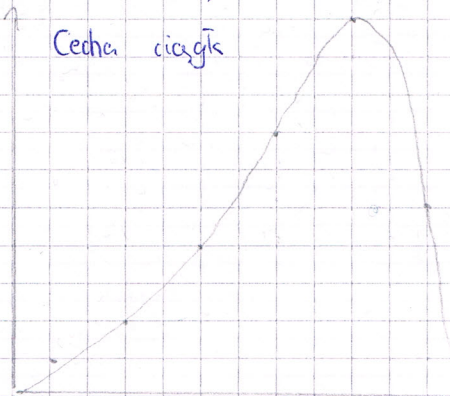
Cecha ma charakter rozkład asymetryczny lewostronnie, jeśli

$$\bar{x} < Me < Mo$$

Histogram cechy ciągłej lewostronnie asymetrycznej

* Rozkład asymetryczny lewostronnie - krzywa rozkładu

* Rozkład asymetryczny lewostronnie - częstości

Cecha dyskretna

* Rozkład asymetryczny prawostronnie (odbiicie lustrzane)

$$\bar{x} > Me > Mo$$

- histogram
- krzywa
- częstości

* Współczynnik asymetrii

Współczynniki asymetrii określają kierunek skośności, a także siłę skośności. Są miarami niemiarowanymi (nie są wyrażone w jednostkach) i względnymi.

- Klasyczny współczynnik asymetrii

$$A_s = \frac{\bar{x} - M_0}{s}$$

- Pozycyjny współczynnik asymetrii

$$A_Q = \frac{(Q_3 - M_e) - (M_e - Q_1)}{Q_3 - Q_1}$$

Ich znak mówi o kierunku asymetrii, a im wyższa jest ich wartość bezwzględna, tym asymetria jest silniejsza.

Pozwalają porównać asymetrię różnych rozkładów

* Moment centralny rzędu trzeciego

- Dla szeregu szeregowego

$$m_3 = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^3$$

- Dla szeregu rozdzielczego punktowego

$$m_3 = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^k n_i (x_i - \bar{x})^3$$

- Dla szeregu rozdzielczego przedziałowego

$$m_3 = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^k n_i \left(\frac{x_i}{2} - \bar{x} \right)^3$$

Kierunki asymetrii za pomocą m_3 :

1. $m_3 = 0$ dla rozkładu symetrycznego
2. $m_3 < 0$ dla rozkładu asymetrycznego lewostronnie
3. $m_3 > 0$ dla rozkładu asymetrycznego prawostronnie

* Indeks skośności

Kierunek i siłę asymetrii rozkładu można mierzyć indeksem skośności określonym wzorem:

$$A_m = \frac{m_3}{s^3}$$

Właściwości indeksu skośności

1. $-1 \leq A_m \leq 1$
2. $A_m = 0$, gdy rozkład jest symetryczny
3. $A_m < 0$, gdy rozkład jest asymetryczny lewostronnie

* Przykład - dane symetryczne

Q_1 Me Q_3
↓   ↓   ↓
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9

$$Q = \frac{Q_3 - Q_1}{2} = \frac{7 - 3}{2} = 2$$

$$V_Q = \frac{Q}{Me} = \frac{2}{5} = 0,4$$

$$V_{Q_1, Q_2} = \frac{Q_3 - Q_1}{Q_3 + Q_1} = \frac{7 - 3}{7 + 3} = \frac{4}{10} = 0,4$$

$$A_Q = \frac{Q_3 + Q_1 - 2Me}{2Q} = \frac{7 + 3 - 2 \cdot 5}{2 \cdot 2} = 0$$

$$\bar{x} = \frac{1 + 2 + \dots + 9}{9} = \frac{45}{9} = 5$$

$$\bar{x}_G = 4,15$$

$$s^2 = \frac{2(1 + 4 + 9 + 16)}{9} = \frac{60}{9} = 6,92$$

$$s = \sqrt{s^2} = 2,58$$

$$V_s = 0,52$$

Q_1 Me Q_3
↓   ↓   ↓
1, 1, 1, 1, 2, 2, 5, 5, 9

$$M_0 = 1$$

$$Q = \frac{Q_3 - Q_1}{2} = \frac{5 - 1}{2} = 2$$

$$V_Q = \frac{Q}{Me} = \frac{2}{2} = 1$$

$$V_{Q_1, Q_2} = \frac{Q_3 - Q_1}{Q_3 + Q_1} = \frac{5 - 1}{5 + 1} = \frac{4}{6} = 0,67$$

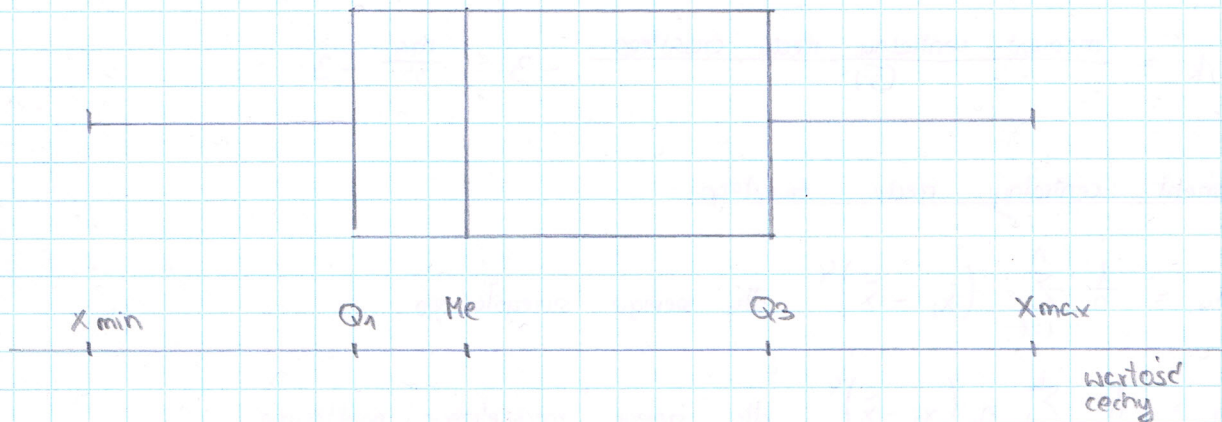
$$A_Q = \frac{Q_3 + Q_1 - 2Me}{2Q} = \frac{5 + 1 - 2 \cdot 2}{2 \cdot 2} = \frac{2}{4} = 0,5$$

2.04.2014r.

WYKRES PUDEŁKOWY. KRZYWA LORENZA.

1. Graficzna prezentacja rozkładu za pomocą kwantyli...

- Wykres pudełkowy (ang. box-plot) - jest schematycznym sposobem graficznej prezentacji rozkładu za pomocą pozycyjnych miar położenia Q_1 , Me , Q_3

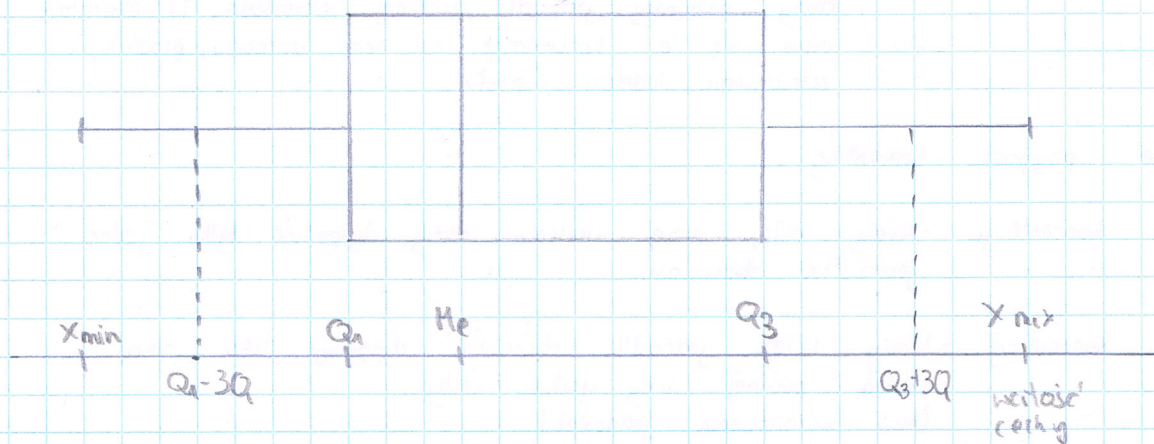

- wysokość pudełka nie ma znaczenia

Jeżeli obserwacje cechy badanej nie mieszczą się w przedziale,

$$[Q_1 - 3Q; Q_3 + 3Q]$$

to zaznaczamy je kropkami na wykresie pudełkowym.

2. Informacje odczytane z wykresu

Z wykresu pudełkowego odczytujemy:

- I. Kwartyli Q_1 i Q_3 - pionowe brzozy pudełka
- II. Medianę Me - linie dzieląca pudełko
- III. Zmienność - szerokość pudełka
- IV. Skośność rozkładu - odległość linii dzielącej pudełko od pionowego brzozy pudełka
- V. Wartości cechy znacznie odbiegające od wartości typowych, zwanych wartościami odlegającymi, a na wykresie zaznaczonymi kropkami

3. Współczynnik koncentracji

Rodzaje koncentracji:

- * Koncentracja wartości cechy wokół średniej - miarą tego rodzaju koncentracji jest kurtoza
- * Koncentracja jako nierównomierny podział łącznej sumy wartości cechy pomiędzy jednostkami zbiorowości. Miarą tego rodzaju koncentracji jest współczynnik Ginięgo

Koncentrację wartości cechy wokół średniej mierzy się współczynnikiem koncentracji, zwanym też KURTOZĄ, określonym wzorem:

$$k = \frac{\text{moment centralny rzędu czwartego}}{(s)^4} - 3 = \frac{m_4}{s^4} - 3$$

4. Moment centralny rzędu czwartego:

$$m_4 = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^4 \quad \text{dla szeregu szeregowego}$$

$$m_4 = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^k n_i (x_i - \bar{x})^4 \quad \text{dla szeregu rozdzielczego punktowego}$$

$$m_4 = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^k n_i \left(\frac{x_i}{X_1} - \bar{x} \right)^4 \quad \text{dla szeregu rozdzielczego przedziałowego}$$

Kurtoza dla rozkładu normalnego, tzn. przy krzywej gęstości jest Gaussa, wynosi zero

5. Koncentracja wartości cechy - informacje o nierównomiernym rozdziale łącznego funduszu cechy pomiędzy jednostki badanej zbiorowości. W ekonomii mówi się o koncentracji np. ziemi, dochodu, produkcji, zatrudnienia, ludności, kapitału

Skrajne przypadki koncentracji:

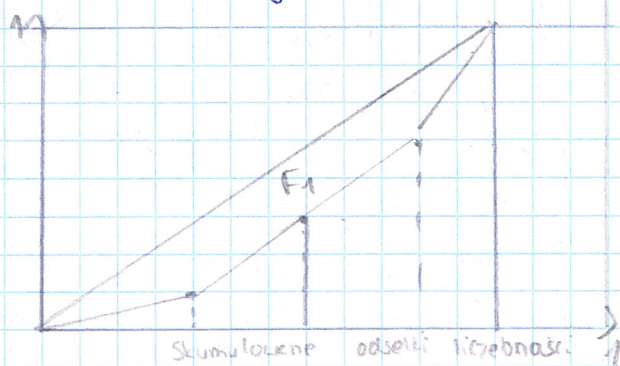
- * Pełna koncentracja - kiedy całą sumę wartości cechy dysponuje tylko jedna jednostka zbiorowości
- * Brak koncentracji - kiedy każda jednostka zbiorowości dysponuje taką samą częścią ogólnej sumy wartości cechy.
(brak różnicowania jednostek)

Miarą koncentracji wartości cechy jest krzywa Lorenza, oraz ostreocowcy na podstawie krzywej Lorenza współczynnik Ginięgo.

6. Stopień koncentracji

Można ocenić przez porównanie częstości występowania jednostek w różnych przedziałach wartości cechy z udziałem wartości cechy w poszczególnych przedziałach w łącznym funduszu cechy

7. Wielobok koncentracji Lorenza

8. Opis rysunku

- Na osi odciętych (skumulowane odsetki liczebności) —> zaznaczymy skumulowany częstości względne liczebności
- Na osi odciętych zaznaczymy skumulowane częstości względne sumy wartości cechy (skumulowane odsetki funduszu cechy)
- linia Łamana na rysunku nazywa się wielobokiem (krzywą) koncentracji Lorenza
- Jeśli nie ma koncentracji, to krzywa Lorenza pokrywa się z przekątną kwadratu, tzn. skumulowane częstości względne jednostek są równe względnym sumom wartości cechy w każdym z przedziałów wartości cechy.
- Jeśli występuje pełna koncentracja, to krzywa Lorenza pokrywa się z bokiem kwadratu leżącym na osi, tzn. pole figury F_2 wynosi zero

9. Współczynnik Giniego

Im większe pole figury F_1 (a tym samym mniejsze pole figury F_2), tym koncentracja wartości cechy badanej jest silniejsza.

Stopień koncentracji mierzony współczynnikiem Giniego określony wzorem:

$$k = \frac{\text{pole } F_1}{\text{pole } F_1 + \text{pole } F_2} = \frac{\frac{1}{2} - \text{pole } F_2}{\frac{1}{2}} = 1 - 2 |F_2|$$

$$0 \leq k \leq 1$$

$k = 0$, kiedy nie ma koncentracji

$k = 1$, gdy jest pełna koncentracja